

NARODOWY
BANK POLSKI

Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

II kwartał 2025 r.

Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

II kwartał 2025 r.

Podsumowanie wyników ankiety

Zmiany polityki kredytowej w I kwartale 2025 r. miały stosunkowo małą skalę. Banki złagodziły kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych i dla sektora MSP – co uzasadniały głównie wzrostem presji konkurencyjnej. W przypadku kredytów mieszkaniowych i dla dużych przedsiębiorstw kryteria nie zostały istotnie zmienione. Banki odczuły wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne i kredyty dla przedsiębiorstw oraz spadek popytu na kredyty mieszkaniowe.

W II kwartale 2025 r. banki zamierzają kontynuować złagodzenie kryteriów udzielania kredytów dla gospodarstw domowych i dla MSP, a w przypadku dużych przedsiębiorstw zaostrzyć dla kredytów krótkoterminowych. Oczekują wzrostu popytu na wszystkie rodzaje kredytów, szczególnie na kredyty konsumpcyjne.

Kredyty dla przedsiębiorstw

Polityka kredytowa: brak zmian kryteriów udzielania kredytów dla dużych przedsiębiorstw i złagodzenie w przypadku MSP oraz złagodzenie warunków polityki kredytowej, tj. zmniejszenie marży kredytowej i pozaodsetkowych kosztów kredytu; zmiany uzasadniane wzrostem presji konkurencyjnej ze strony innych banków.

Popyt na kredyt: wzrost popytu na wszystkie rodzaje kredytów, szczególnie ze strony dużych przedsiębiorstw, w wyniku spadku wykorzystania środków własnych i z emisji papierów dłużnych.

Oczekiwania na II kwartał 2025 r.: złagodzenie polityki kredytowej wobec MSP, istotnie większe niż w I kw. br.; zacieśnienie dla kredytów krótkoterminowych dla dużych przedsiębiorstw; wzrost popytu na wszystkie rodzaje kredytów.

Kredyty mieszkaniowe

Polityka kredytowa: brak istotnych zmian kryteriów przy jednoczesnym złagodzeniu większości warunków udzielania kredytów mieszkaniowych (m.in. zmniejszenie marży kredytowej) motywowany wzrostem presji konkurencyjnej ze strony innych banków oraz poprawą sytuacji kapitałowej banków i prognozami sytuacji na rynku mieszkaniowym.

Popyt na kredyt: spadek popytu uzasadniany m.in. prognozami sytuacji na rynku mieszkaniowym i spadkiem wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania, w tym oszczędności gospodarstw domowych.

Oczekiwania na II kwartał 2025 r.: złagodzenie polityki kredytowej i wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe.

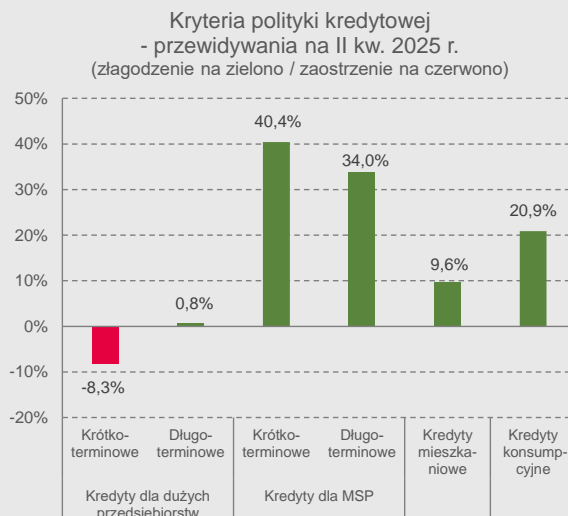
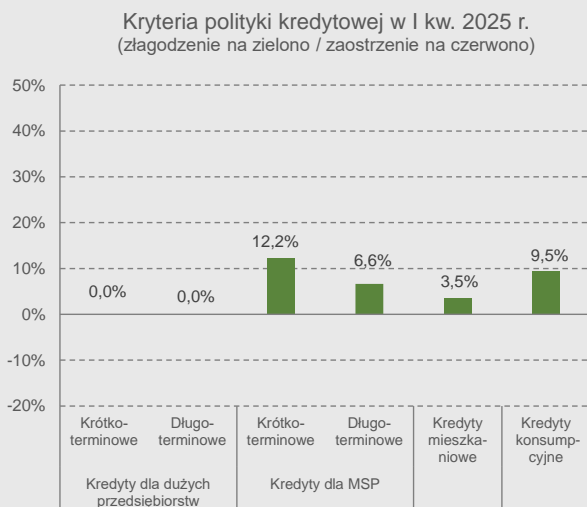
Kredyty konsumpcyjne

Polityka kredytowa: po raz kolejny złagodzenie kryteriów polityki kredytowej i jednoczesne złagodzenie większości warunków udzielania kredytów (m.in. zwiększenie maksymalnej kwoty kredytu i zmniejszenie marży kredytowej) motywowane głównie presją konkurencyjną ze strony innych banków.

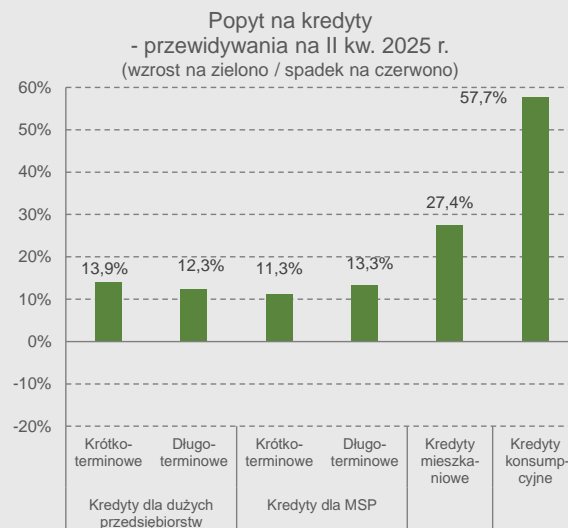
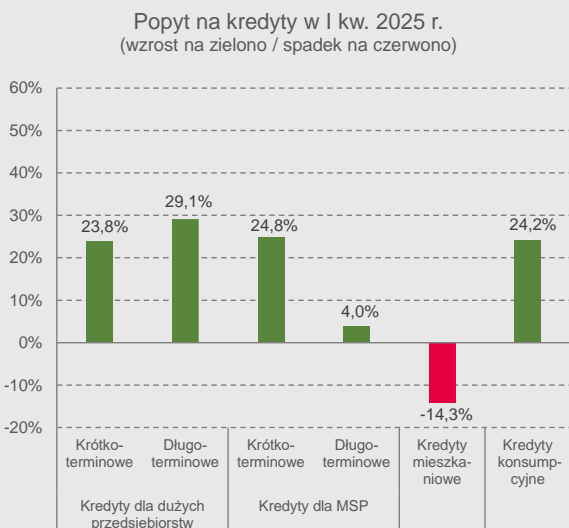
Popyt na kredyt: ponowny wzrost popytu m.in. w wyniku wzrostu zapotrzebowania na finansowanie zakupu dóbr trwałego użytku.

Oczekiwania na II kwartał 2025 r.: ponowne złagodzenie polityki kredytowej i dalszy wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne oczekiwany przez większość banków.

Kryteria polityki kredytowej

Popyt na kredyty

Wstęp

Celem ankiety jest określenie kierunku zmian polityki kredytowej, tj. kryteriów i warunków udzielania kredytów, a także zmian popytu na kredyty w polskim systemie bankowym. Kryteria udzielania kredytów są rozumiane jako ustalone przez bank minimalne standardy zdolności kredytowej, jakie musi spełnić kredytobiorca, aby uzyskać kredyt. Warunki udzielania kredytów są to cechy umowy kredytu uzgadniane przez bank i kredytobiorcę, w tym marża odsetkowa, pozaodsetkowe koszty kredytu, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenia i maksymalny okres kredytowania.

Niniejsza edycja raportu przedstawia tendencje w zakresie stosowanej przez banki polityki kredytowej oraz kształtowania się popytu w I kwartale 2025 r., a także przewidywania banków na II kwartał 2025 r.

Ankieta została przeprowadzona na początku kwietnia 2025 r. wśród 23 banków, których łączny udział w portfelu należności sektora bankowego od przedsiębiorstw i gospodarstw domowych wynosi około 89%. Ankieta została skierowana do przewodniczących komitetów kredytowych banków. Uzyskane odpowiedzi mogą nie uwzględniać stanowiska innych pionów banku niż pion kredytowy.

Wyniki ankiety prezentowane są w postaci struktur, tzn. odsetka banków, które wybrały daną opcję odpowiedzi na poszczególne pytania. Odpowiedzi banków na wszystkie pytania są ważone udziałem danego banku w segmencie rynku, którego dotyczy pytanie.

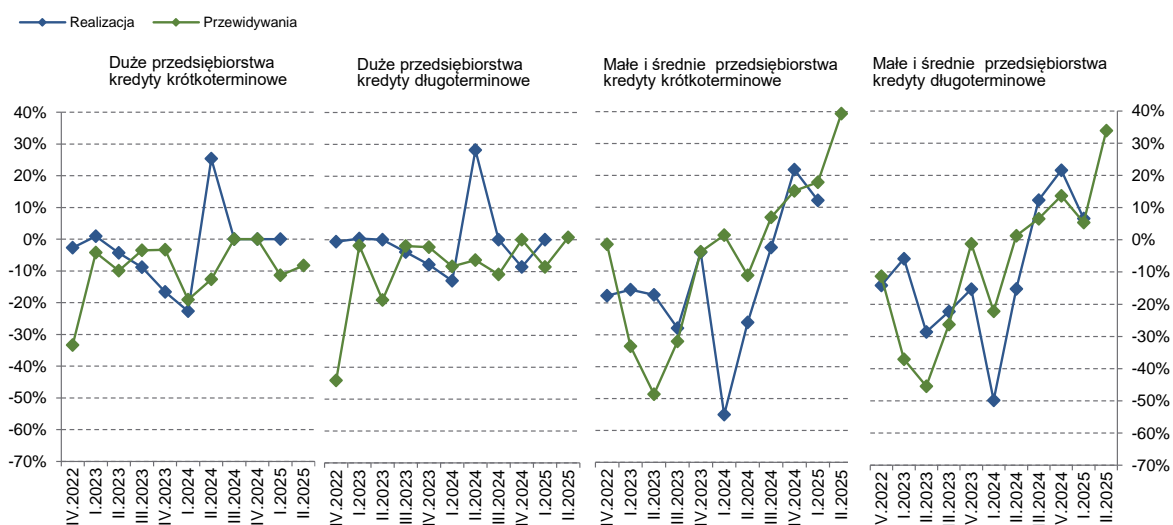
Agregacja danych, które posłużyły do prezentacji wyników, polegała na policzeniu ważonych struktur procentowych odpowiedzi, a następnie procentu netto, czyli różnicy między odpowiedziami obrazującymi przeciwne tendencje. Dodatkowo publikowana jest alternatywna miara odpowiedzi banków w postaci „wskaźnika rozproszenia”, definiowanego jako procent netto ważony zgodnie z intensywnością odpowiedzi, tj. wagą „100%” dla odpowiedzi oznaczonych jako „znacznie/znaczny” i wagą „50%” dla odpowiedzi oznaczonych jako „nieznacznie/nieznaczny”. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, przytaczane w tekście liczby oznaczające banki raportujące daną zmianę polityki kredytowej bądź popytu na kredyt odnoszą się do procentu netto. Zgodnie z przyjętą metodyką słowa określające ilość (większość, połowa, istotny odsetek banków, etc.) odnoszą się do ważonych struktur procentowych, a nie do liczby banków. Wyrażenie „większość banków” należy więc rozumieć jako „ważona udziałami w rynku większość banków”. Szczegóły dotyczące metodyki obliczeń przedstawiono w załączniku nr 1.

Wartości miar procenta netto i wskaźnika rozproszenia dotyczących poszczególnych pytań zamieszczone są na stronie internetowej NBP w osobnych plikach możliwych do pobrania.

Kredyty dla przedsiębiorstw

W I kwartale 2025 r. banki nie zmieniły kryteriów udzielania kredytów dla dużych przedsiębiorstw (procent netto dla kredytów krótko- i długoterminowy: 0% dla obu kategorii, zob. wykres 1), a **jednocześnie złagodziły je nieznacznie w przypadku kredytów dla sektora MSP** (procent netto dla kredytów krótko- i długoterminowych, odpowiednio: 12% i 7%).

Wykres 1. Kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

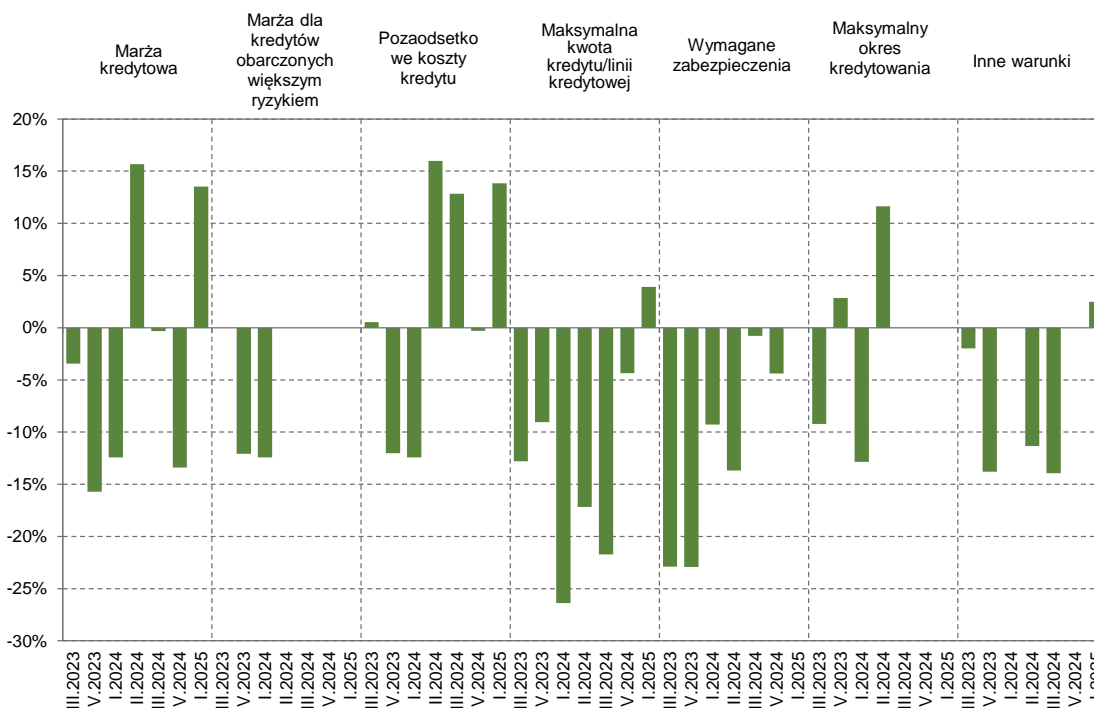

Wykresy zawarte w niniejszym opracowaniu przedstawiają *procent netto*. Dodatnią wartość procentu netto należy interpretować jako złagodzenie polityki kredytowej lub wzrost popytu na kredyty, a ujemną wartość procentu netto – jako zaostrzenie polityki kredytowej lub spadek popytu na kredyty. Szczegółowy opis metodyki obliczeń zawiera Załącznik 1.

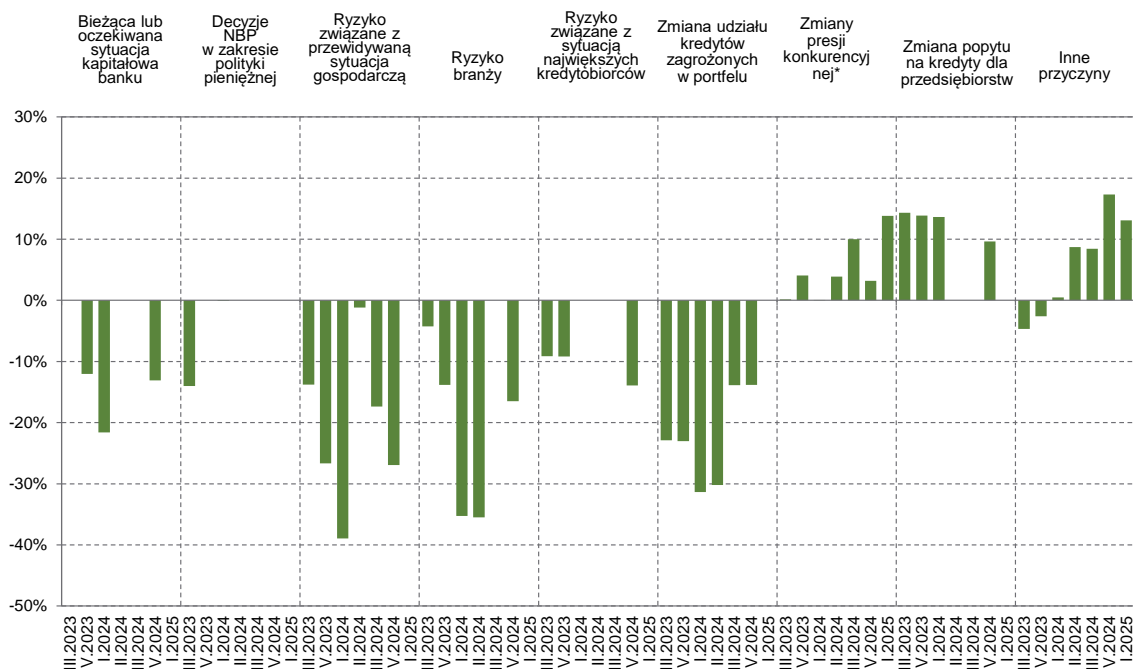
Ankietowane banki złagodziły część warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw, najczęściej marżę kredytową i pozaodsetkowe koszty kredytu (procent netto, odpowiednio: 13% i 14%, zob. wykres 2).

Za czynniki motywujące do łagodzenia polityki kredytowej banki uznały wzrost presji konkurencyjnej (procent netto: 14%, zob. wykres 3), **głównie ze strony innych banków**. Do innych, nieuwzględnionych w ankiecie przyczyn zmiany polityki kredytowej banki zaliczyły (procent netto: 13%) m.in. zautomatyzowanie i uproszczenie procesów udzielania kredytów.

Wykres 2. Warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

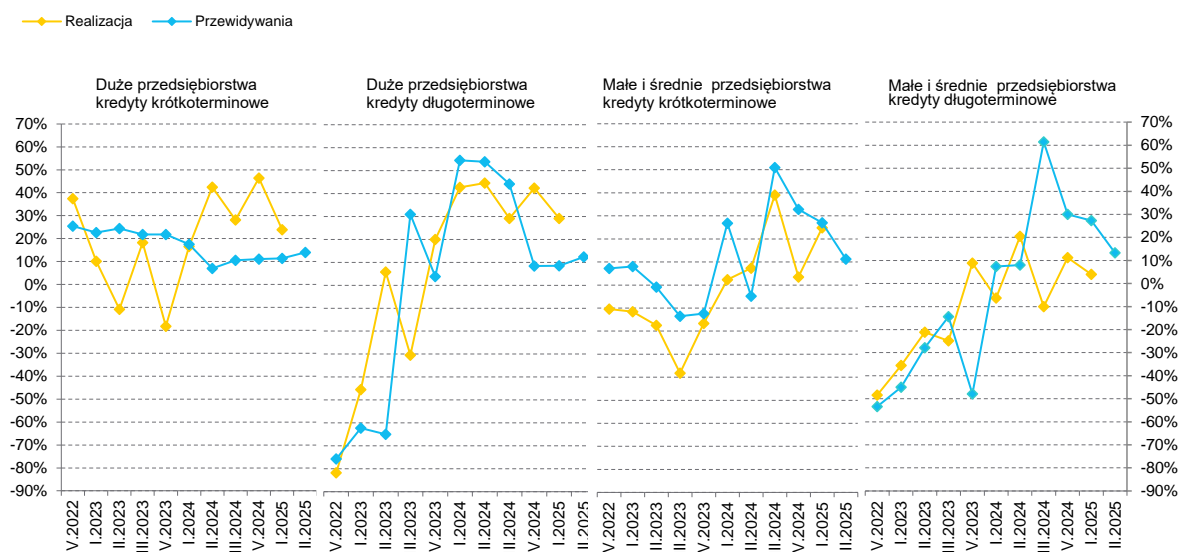
Wykres 3. Przyczyny zmian polityki kredytowej

* Banki oceniają zmiany presji konkurencyjnej ze strony: innych banków, niebankowych instytucji finansowych oraz rynków finansowych. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca instytucji wywierających najsilniejszą presję.

W I kwartale 2025 r. ankietowane banki po raz kolejny zaobserwowały wzrost popytu na kredyt ze strony **dużych przedsiębiorstw** (procent netto: krótko- i długoterminowe kredyty odpowiednio: 24% i 29%; zob. wykres 4) oraz **sektora MSP** (procent netto: krótko- i długoterminowe kredyty odpowiednio: 25% i 4%), przy czym ich wskazania były zróżnicowane – wzrost popytu na kredyty krótko- i długoterminowe zanotowało odpowiednio 33% i 49% banków (duże przedsiębiorstwa) oraz 46% i 27% banków (MSP), a spadek odpowiednio 9% i 20% oraz 21% i 23%.

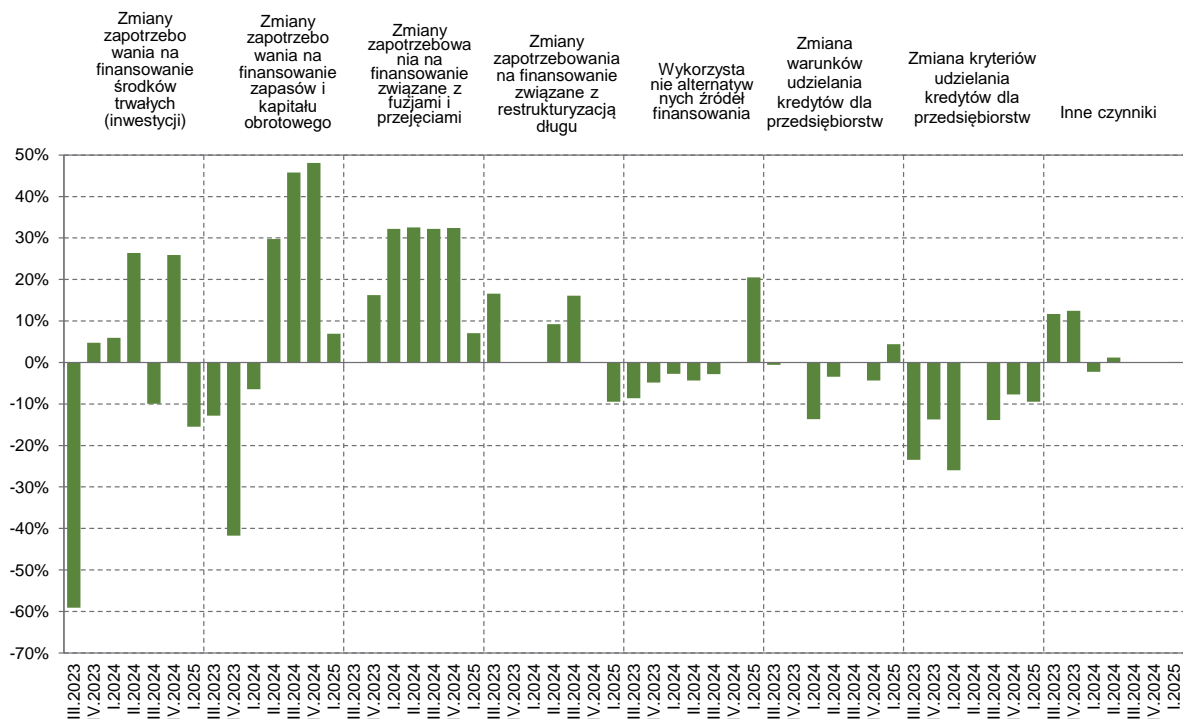
Wykres 4. Popyt na kredyt dla przedsiębiorstw

Za przyczyny wzrostu popytu na kredyty dla przedsiębiorstw banki uznały przede wszystkim spadek wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania (procent netto: 21%, zob. wykres 5), w tym środków własnych i z emisji papierów dłużnych (procent netto, odpowiednio: 21% i 16%), a także wzrost zapotrzebowania na finansowanie zapasów i kapitału obrotowego oraz finansowanie związane z fuzjami i przejęciami (procent netto: 7% dla obu kategorii). Za czynniki obniżające popyt na kredyty dla przedsiębiorstw banki uznały spadek zapotrzebowania na finansowanie inwestycji (procent netto: -16%) oraz spadek zapotrzebowania na finansowanie związane z restrukturyzacją długu i zaostrenie kryteriów udzielania kredytów dla przedsiębiorstw (procent netto: -10% dla obu kategorii).

W II kwartale 2025 r. banki planują zaostrzyć standardy udzielania kredytów krótkoterminowych dla dużych przedsiębiorstw i nie zmieniać w przypadku kredytów długoterminowych (procent netto odpowiednio: -8% i 0%). Banki planują również złagodzić standardy kredytowania sektora MSP (procent netto odpowiednio: 40% i 34%, zob. wykres 1). Oczekują równocześnie wzrostu popytu na wszystkie rodzaje kredytów dla przedsiębiorstw (zob. wykres 4).

Wykres 5. Przyczyny zmian popytu na kredyt dla przedsiębiorstw

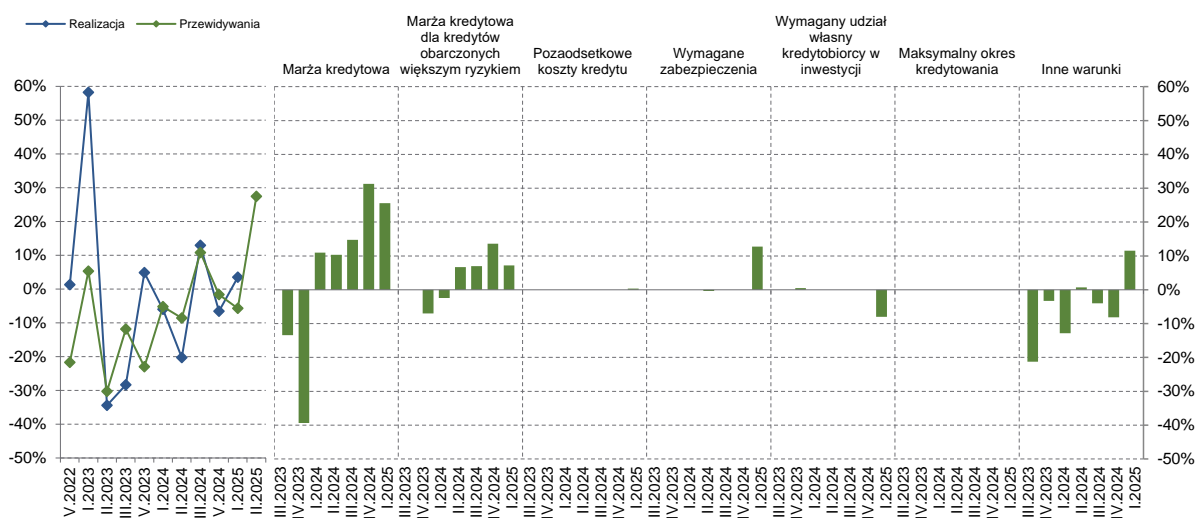
* Banki oceniają zmiany wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania: środków własnych, kredytów z innych banków, kredytów z niebankowych instytucji finansowych, emisji papierów dłużnych i emisji akcji. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca źródła doznającego największej zmiany wykorzystania.

Kredyty dla gospodarstw domowych

Kredyty mieszkaniowe

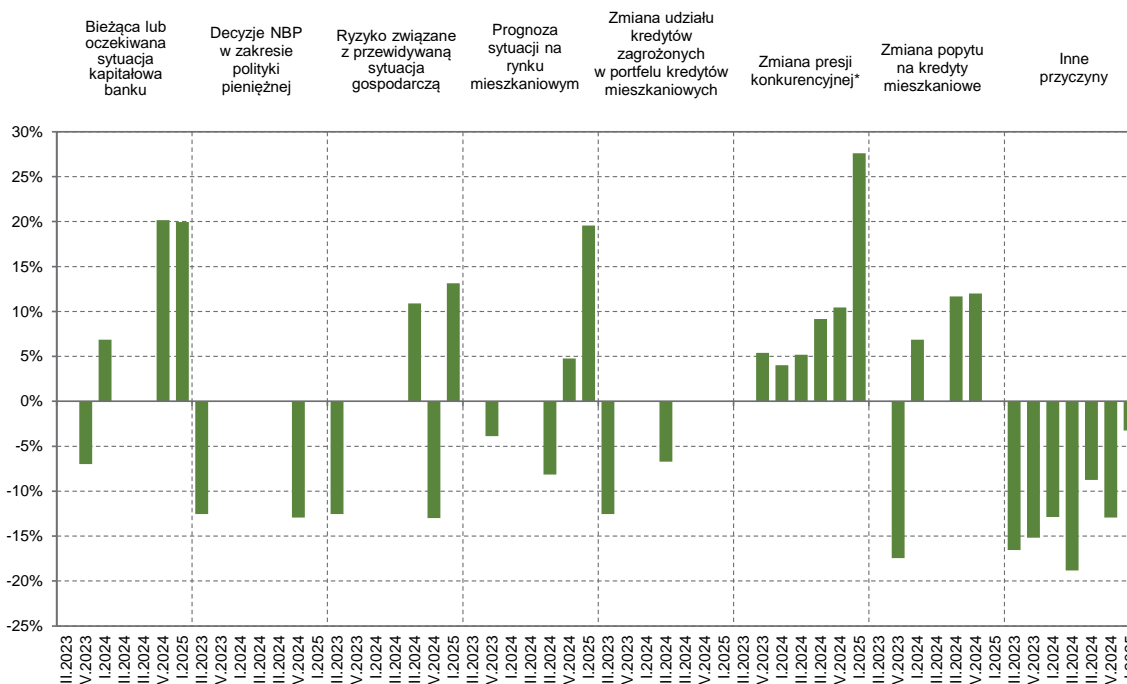
W I kwartale 2025 r. banki nie zmieniły istotnie dotychczasowych kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych (procent netto: 4%, zob. wykres 6), choć jednocześnie złagodziły większość warunków ich udzielania, w tym zmniejszyły marżę na kredyty normalne i obciążone podwyższonym ryzykiem (procent netto odpowiednio: 26% i 7%) oraz obniżyły wymagania zabezpieczenia kredytów (procent netto: 13%). Banki zwiększyły natomiast wymagany udział własny kredytobiorcy w inwestycji (procent netto: -8%). Do innych nieobjętych ankietą zmian warunków kredytowania banki zaliczyły (procent netto: 12%) m.in. rozszerzenie oferty kredytowej dla nowych grup zawodowych i złagodzenie warunków dla uzyskania maksymalnej kwoty kredytu.

Wykres 6. Kryteria i warunki udzielania kredytów mieszkaniowych

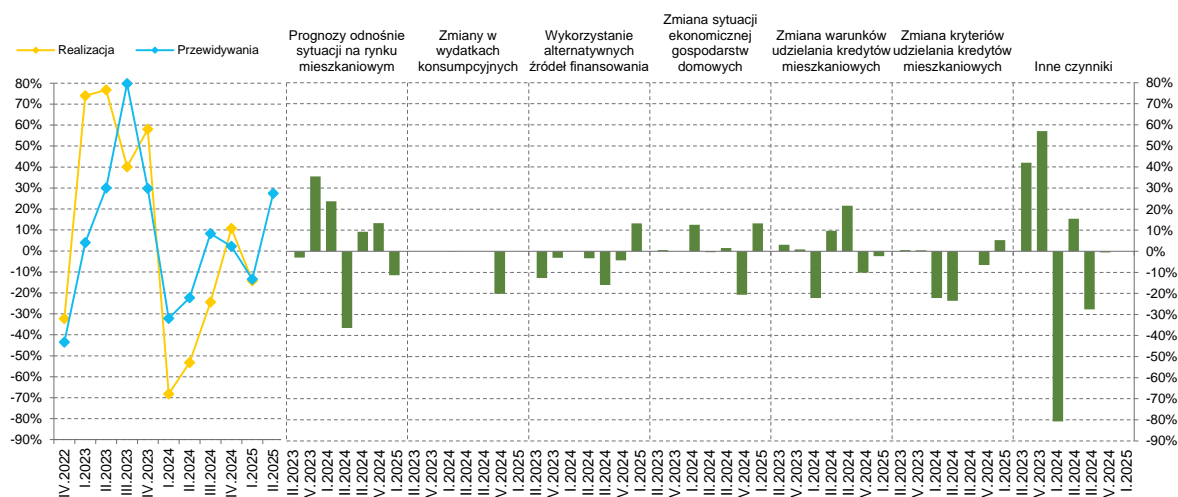
Do czynników motywujących do łagodzenia polityki kredytowej respondenci zaliczyli wzrost presji konkurencyjnej (procent netto: 28%, zob. wykres 7), głównie ze strony innych banków uniwersalnych, poprawę bieżącej lub przewidywanej sytuacji kapitałowej banku i prognozę sytuacji na rynku mieszkaniowym (procent netto: 20% dla obu kategorii) oraz poprawę perspektyw sytuacji gospodarczej (procent netto: 13%).

Wykres 7. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty mieszkaniowe

* Banki oceniają zmiany presji konkurencyjnej ze strony: innych banków, innych banków hipotecznych oraz niebankowych instytucji finansowych. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca instytucji wywierających najsilniejszą presję.

Wykres 8. Popyt na kredyty mieszkaniowe i przyczyny jego zmian

* Banki oceniają zmiany wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania: kredytów z innych banków, oszczędności gospodarstw domowych oraz innych źródeł finansowania. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca źródła doznającego największej zmiany wykorzystania.

W I kwartale 2025 r. ankietowane banki odnotowały spadek popytu na kredyty mieszkaniowe (procent netto: -14%, zob. wykres 8), przy czym 33% banków zaobserwowało jego spadek, a 19% wzrost. W opinii ankietowanych instytucji spadek zainteresowania kredytami mieszkaniowymi wynikał głównie z prognoz

sytuacji na rynku mieszkaniowym (procent netto: -11%). Za czynniki, które mogły wzmocnić popyt banki uznały poprawę ekonomiczną gospodarstw domowych oraz spadek wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania (procent netto: 13% dla obu kategorii), w tym oszczędności gospodarstw domowych, a także złagodzenie kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych (procent netto: 5%).

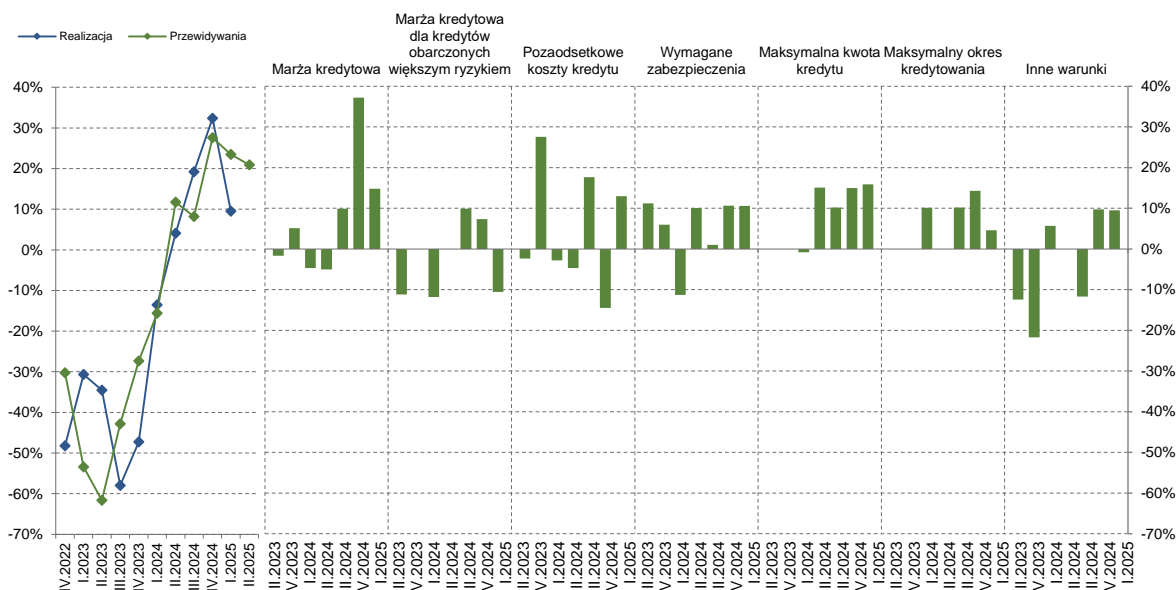
W II kwartale 2025 r. banki zamierzają złagodzić standardy udzielania kredytów mieszkaniowych (procent netto: 10%, zob. wykres 6) **i oczekują wzrostu popytu na te kredyty** (procent netto: 27%, zob. wykres 8).

Kredyty konsumpcyjne

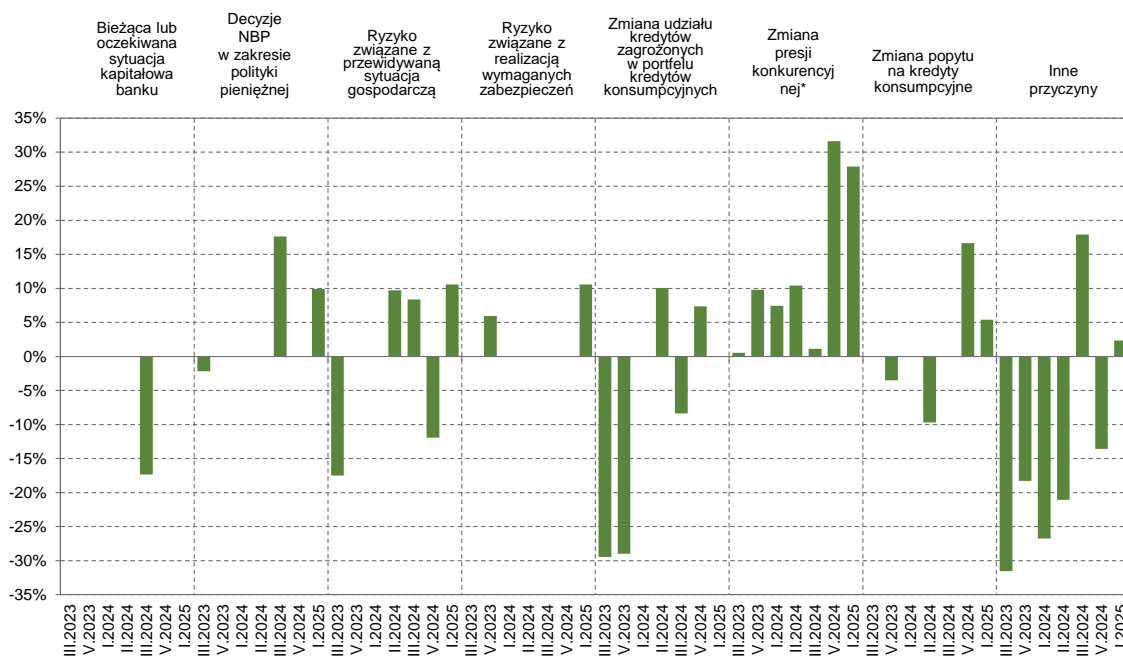
W I kwartale 2025 r. po raz kolejny banki złagodziły kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych (procent netto: 10%, zob. wykres 9) **i jednocześnie złagodziły większość warunków kredytowania, w tym zwiększyły maksymalną kwotę kredytu i zmniejszyły marżę kredytową** (procent netto odpowiednio: 16% i 15%) oraz zmniejszyły pozaodsetkowe koszty kredytu, obniżyły wymagania co do jego zabezpieczenia i wydłużyły maksymalny okres kredytowania (procent netto odpowiednio: 13%, 11% i 5%). Banki zwiększyły natomiast marżę kredytową dla kredytów obarczonych większym ryzykiem (procent netto: -11%). Do innych, nieobjętych ankietą zmian warunków kredytowania banki zaliczyły (procent netto: 10%) m.in. zwiększenie dostępności kredytów dla klientów wnioskujących o kredyty ratalne i karty kredytowe.

W opinii banków do złagodzenia polityki kredytowej przyczyniły się głównie: wzrost presji konkurencyjnej (procent netto: 28%, zob. wykres 10), **przede wszystkim ze strony innych banków**, a także poprawa prognoz sytuacji gospodarczej i spadek ryzyka związanego z realizacją wymaganych zabezpieczeń (procent netto 11% dla obu kategorii).

Wykres 9. Kryteria i warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych

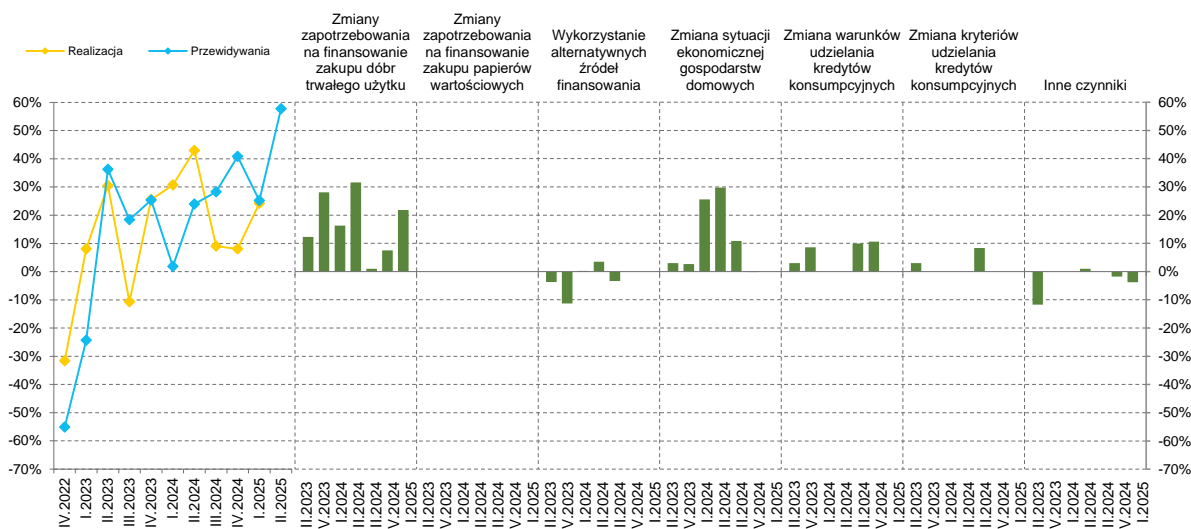
Wykres 10. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty konsumpcyjne

** Banki oceniają zmiany presji konkurencyjnej ze strony: innych banków oraz niebankowych instytucji finansowych. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca instytucji wywierających najsilniejszą presję.

W I kwartale 2025 r. banki kolejny raz odczuły wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne (procent netto: 24%, zob. wykres 11). W opinii ankietowanych instytucji większe zainteresowanie kredytami konsumpcyjnymi wynikało głównie ze wzrostu zapotrzebowania na finansowanie zakupu dóbr trwałego użytku (procent netto: 22%).

Wykres 11. Popyt na kredyty konsumpcyjne i przyczyny jego zmian

* Banki oceniają zmiany wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania: środków własnych, kredytów z innych banków, kredytów z niebankowych instytucji finansowych, emisji papierów dłużnych i emisji akcji. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca źródła doznającego największej zmiany wykorzystania.

W II kwartale 2025 r. banki ponownie zamierzają łagodzić kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych (procent netto: 21%, zob. wykres 9) i oczekują dalszego wyraźnego wzrostu popytu (procent netto: 58%, zob. wykres 11).

Załącznik 1

Metodyka

Wyniki ankiet prezentowane są w postaci struktur, tzn. odsetka banków, które wybrały daną opcję odpowiedzi na poszczególne pytania. Odpowiedzi banków są ważone udziałem danego banku w segmencie rynku, którego dotyczy pytanie¹.

Znaczenie poszczególnych banków w danym segmencie rynku reprezentują udziały należności danego banku w należnościach wszystkich 23 banków, które odpowiedziały na ankietę, w rozbiciu na poszczególne kategorie należności. Poniższa tabela prezentuje segment rynku, którego dotyczą poszczególne pytania, i kategorię należności, która posłużyła do obliczenia udziałów poszczególnych banków w danym segmencie rynku.

Tabela 1. Segment rynku i odpowiadająca mu kategoria należności uwzględniona przy liczeniu wag

Nr. pytań	Segment rynku	Kategoria należności
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
2, 3, 5	Kredyty dla przedsiębiorstw ogółem	Należności ogółem od przedsiębiorstw
8, 9, 10, 13, 14, 16, 17	Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych
8, 11, 12, 13, 15, 16, 17	Kredyty konsumpcyjne i inne dla gospodarstw domowych	Należności ogółem od osób prywatnych pomniejszone o kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych

Uwaga: Wszystkie kategorie należności dotyczą rezydentów.

Źródło: NBP.

¹ Wazenie odpowiedzi poszczególnych podmiotów jest często stosowanym rozwiązaniem przy opracowywaniu wyników ankiet typu jakościowego. Por. M. Bieć „Test koniunktury. Metody, techniki, doświadczenia”, Prace i materiały Instytutu Rozwoju Gospodarczego, Nr 48, SGH, 1996, str. 71-114.

Poszczególnym odpowiedziom na *wszystkie pytania* przypisywana jest zatem waga, będąca udziałem banku w danym segmencie rynku. Przy liczeniu wag uwzględniono średni stan należności danej kategorii w pierwszym i drugim miesiącu kwartału poprzedzającego kwartał, którego dotyczy ankieta².

Oprócz struktur dla każdej odpowiedzi policzono tzw. procent netto, który jest różnicą między odsetkami odpowiedzi pokazującymi przeciwne kierunki zmian, oraz wskaźnik rozproszenia, definiowany jako procent netto ważony zgodnie z intensywnością odpowiedzi, tj. wagą „100%” dla odpowiedzi oznaczonych jako „znacznie/znaczny” i wagą „50%” dla odpowiedzi oznaczonych jako „nieznacznie/nieznaczny”. Wielkości te pokazują zatem ogólną tendencję w danym segmencie rynku. Sposób liczenia procentu netto dla poszczególnych pytań zawiera tabela 2.

Tabela 2. Sposób liczenia procentu netto

Nr. pytań	Definicja procentu netto
1, 8	Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów
2, 9, 11	Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania warunków
3, 10, 12	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Ujemny wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do zaostrzenia niż złagodzenia polityki kredytowej.
4, 13	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrósł znacznie” i „wzrósł nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszył się znacznie” i „zmniejszył się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza wzrost popytu.
5, 14, 15	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na wzrost popytu” i „nieznaczny wpływ na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na spadek popytu” i „nieznaczny wpływ na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.
6, 16	Różnica między sumą odpowiedzi „zostanie znacznie złagodzona” i „zostanie nieznacznie złagodzona” a sumą odpowiedzi „zostanie znacznie zaostrzona” i „zostanie nieznacznie zaostrzona”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwane złagodzenie polityki kredytowej.
7, 17	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrośnie znacznie” i „wzrośnie nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszy się znacznie” i „zmniejszy się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwany wzrost popytu.

Źródło: NBP.

² Na czas opracowywania wyników ankiety nie są dostępne dane dotyczące stanu należności w poszczególnych bankach w trzecim miesiącu tego kwartału ze względu na około trzytygodniowe opóźnienie w raportowaniu.

nbp.pl

